

MICHAEL PAUL
GALLAGHER

PODARJENI
ČAS

Michael Paul Gallagher

PODARJENI ČAS

*Življenje v zadnjih stopnjah raka
in beležke na tej poti*

Družina
Ljubljana 2023

VSEBINA

Spremna beseda	9
Predgovor	13
1. UVOD	15
Ščepec avtobiografije	17
Premišljevanje o smrti	36
Zaskrbljenost zaradi nevere – življenje po veri in posredovanje vere	45
2. DROBCI IN ODSKOČNE DESKE	63
Drobci	65
Priložnosti	65
Tema	69
Razodetje	74
Odskočne deske	81
Domišljija	81
Spreminjanje	87
Napetost	91
Transcendca	96
Pripis	101
3. VALOVI MEGLE, ŽARKI SVETLOBE	103
Dnevnik raka	105
Odkritja – nenadna in postopna	106
Znova rak	110
Začetek kemoterapije	121
Možganski tumor: neozdravljiv	151
Paliativna oskrba	154
4. PESMI	165

Spremna beseda

Metka Klevišar

Pred menoj je knjiga *Podarjeni čas – Življenje v zadnji stopnji raka*, ki jo je napisal irski jezuit, dolga leta profesor v Rimu, Michael Paul Gallagher. Priznam, da sem nekoliko obotavljajoče pristopila do nje. Takšnih zgodb poslušam zelo veliko, skoraj vsak dan kakšno novo. Do vsake čutim globoko spoštovanje, vsaka je malo drugačna, vsaka je izpoved drugega človeka. Vsak govori v svojem jeziku, ki je vedno malo drugačen od jezika drugega človeka. Če bi pisala zgodbo jaz, bi bila spet malo drugačna. Ampak jaz takšne zgodbe ne morem zapisati, ker se nisem znašla v koži človeka, ki ima raka in ki umira.

Ko sem knjigo prebrala, se mi je zdelo, da je takšna, kot je, lahko zelo dobrodošla vsem, ki se znajdejo v podobni situaciji. Globoko sem namreč prepričana, da je človeku veliko lažje, če spregovori o svoji bolečini in jo podeli z drugimi. Bolnik

sam pripoveduje o sebi, svojih razmišljanjih, občutjih, strahovih. Izredno dragoceno pa se mi zdi, da govori o svoji veri, o svojem odnosu do Boga. Ne tako, kot bi kot katoliški duhovnik moral, ker naj bi se tako od njega pričakovalo, ampak tako, kot se v njem odvija ta odnos ob vsem, kar doživlja. S tem je zelo blizu vsem bolnikom v podobnem položaju, pa čeprav so ti morda zelo daleč od vere. Spregovori o svojih dvomih, o svojem odnosu do Boga, ki ga je gradil dolga leta, ne da bi se pri tem zavedal, kako prav mu bo prišlo vse to takrat, ko bo umiral.

Skoraj ena tretjina knjige je posvečena razmišljanju o poslavljanju. Zdi se, da je o tem vseskozi veliko razmišljal, verjetno zlasti po tem, ko se je prvič srečal z rakom. Pet let pozneje, ko je nastala ta knjiga, se je rak vrnil in takrat je bilo to razmišljanje še toliko bolj intenzivno. Prav ta del knjige se mi zdi posebno dragocen za nas vse. Pa naj bomo stari ali mladi, zdravi ali bolni, verni ali neverni. Prav vsak od nas se bo soočil z minljivostjo, tudi če o tem noče razmišljati. Morda mu bo takrat lažje, če se bo vsaj malo s tem ukvarjal že prej. Najbrž pa bo takrat, ko se bomo sami soočili s svojo minljivostjo, čisto drugače, kot smo si prej predstavljali.

Druga tretjina knjige so pisateljevi dnevniški zapiski v času ponovitve bolezni in dobivanja kemoterapije. To je bilo zanj zelo težko obdobje in to tudi prizna. Sama sem se ob tem spraševala, ali bi

bila pripravljena tako dolgo sprejemati kemoterapijo brez kakšnega posebnega uspeha. Verjetno bi se veliko prej odločila samo za paliativno terapijo. Ampak za to se mora odločiti vsak človek sam in prav ta knjiga se mi zdi dobra spodbuda, da bralec o tem razmisli. Morda se bo nekoč znašel v situaciji, ko se bo moral o tem odločiti. In če nikoli o tem ni razmišljal, bo njegova odločitev veliko težja. Prav to pa je pomembno tudi za kvaliteto življenja v zadnjem obdobju.

Skoraj eno tretjino knjige pa napolnjujejo njegove pesmi. Sama težko presojam poezijo, sem pa zelo prepričana, da je bilo prav pisanje pesmi zanj pomemben del terapije.

To so v kratkem moja razmišljanja ob tej knjigi. Seveda bo vsak lahko našel svoje poudarke in si jih bo razlagal malo drugače.

PREDGOVOR

Prve besede v Uvodu govorijo o moji poti proti smrti, ki je bila zelo verjetna. Več mesecev zatem je smrt gotova, vprašanje nekaj mesecev. Zgodbo o zdravljenju, remisiji in nato vrnitvi raka na več delih telesa pripovedujem v drugem delu knjige. V tem času sem se večkrat spraševal, zakaj objavljam tako osebno pripoved. Sprva sem pisal dnevnik samo zase, ker sem hotel raziskovati izkušnjo bolezni. Nato sem začel premišljevati, da bi zgodba utegnila pomagati drugim. Vendar se obenem bojim, da bi lahko napihnila mojo precej običajno pustolovščino, zato prosim odpuščanja tiste, ki se vam bo zdela preveč samoljubna ali pobožna. Poskušam pripovedovati zgodbo vernika, ki preživlja različne stopnje raka. Če drugim v stiski ponuja nekaj duhovne svetlobe, sem dosegel namen.

ka v temi. Ali ni bilo tako na začetku, ko sta se Peter in Pavel znašla v poganskem Rimu? Današnji »posvetni« svet morda res ne hodi pogosto v cerkev, vendar so opazna znamenja Duha: ljubezen do svobode, osebno dostojanstvo, raznovrstnost, upanje v pravičnost, vrednost čustvenosti, ponovno vzpostavljanje ženskega ali domišljijskega, okoljsko varstvo zemlje. To so zakladi nove rahločutnosti, ki jo lahko razplamti vera.

»Če ne morem biti Bog, se nočem igrati« (Janet Soskice). Otrok kuha mulo, kadar ni po njegovo. Odrasli se kujamo bolj prikrito. Papež Frančišek je kritiziral Cerkev, češ da je preveč zaverovana vase. »Sodobnost« nas prepričuje, da je posameznik vse in da moramo ustvarjati svoj smisel, zaradi česar lahko postanemo zaverovani vase in bolj nagnjeni h kujanju. Pozabljammo na človeško sposobnost odnosov in sprejemanja. Ali naše srce ne hrepeni po odprtosti do drugih? Če se oklepamo nepotrebne osamljenosti, se kujamo veliko dlje, kot traja naše otroštvo.

»Dokler vaše duše ne presune razlika med vašimi duhovnimi sposobnostmi in stvarnostjo Boga, se niste prebudili v resnično vero« (Friedrich von

Hügel). Ali kot je trdil Chesterton, krščanstvo je zunanja svetloba, ki nas osvobaja notranje svetlobe. Krščanstvo (dobesedno) moti. Naše raziskovanje prekine z novo Besedo, s pretresljivo oprijemljivo osebo, Jezusom. In šokom njegove »poti«. Tega si nikoli ne bi mogli predstavljati!

»Ko sem Kristusa obravnaval zgolj kot modreca, si nisem mogel predstavljati skrivnosti v njem« (sveti Avguštin). Zlahka obtičimo na tej točki. Celotni verniki lahko Jezusa skrčijo na vzornika moralnosti in svojo vero enačijo s »krščanskimi vrednotami«. Toda če ostanemo pri etični različici vere, strani Nove zaveze prekrije senca žalosti. Papež Benedikt XVI. je odločno povedal (na začetku prve okrožnice z naslovom *Bog je ljubezen*): »Na začetku kristjanovega bitja ni neka etična odločitev ali velika ideja, ampak srečanje z nekim dogodkom, z neko Osebo, ki daje njegovemu življenju novo obzorje.« Če je vera samo etičnost, pozabimo na najbolj osebno vprašanje evangelija: »Kaj pa *vi* pravite, kdo sem?« Avguštin je predlagal dva koraka, da lahko odgovorimo nanj in se izognemo zgolj moralnemu pristopu: najprej pojdi vase in nato ponižno prositi, da bi spoznal Kristusa. V spoštovanju si odprete »novo obzorje« srečanja.

»Bil si notri, jaz pa zunaj.« To je zapisal Avguštin v deseti knjigi *Izpovedi*. Opisal je vsakodnevni boj za korenine. Zaradi marsičesa sem raztreščen na površju in lahko vsemu zamerim. Toda ni treba, da je tako. Obstaja umetnost ohranjanja stika z globino in Bogom. Preprosto se moramo ustaviti in se spomniti (italijanska beseda *ricordare* dobesedno pomeni »vrniti srcu«). V vrvežu vsakdanjika moramo varovati modrost.

»Vaše življenje je skrito s Kristusom« (Pismo Kološanom 3,3). Resnična zgodba o veri ostaja skrita, nevidna, tiha, plaha. Apostol Pavel je dejal, da se je skrivnost razodela v Kristusu. Toda v vsakem vstajenjskem prikazovanju Kristus izgine v nevidno in vera znova postane krhka. Nič glede Boga ni razumljivo na običajen način. Kristus ostaja Beseda med dvema Božjima molkom. Kar se resnično dogaja, je nemogoče dokazati. Obstaja pa otipljiva potrditev: vemo, da prehajamo iz smrti v življenje, kadar ljubimo.

Michael Paul Gallagher

PODARJENI ČAS

Življenje v zadnjih stopnjah raka in beležke na tej poti

Naslov izvirnika:

*Into Extra Time. Living through the final stages of cancer
and jottings along the way*

© izvirnika: 2016 Michael Paul Gallagher

© za slovensko izdajo: Družina d. o. o., 2020

Prva izdaja

Prevod: Klementina Logar

Spremna beseda: Metka Klevišar

Jezikovni pregled: Mojca Pipan

Grafična priprava: Nika Pfeifer, Družina d. o. o.

Oblikovanje naslovnice: Jurij Korenjak, Družina d. o. o.

Izdala in založila: Družina d. o. o.

Za založbo: Tone Rode

Naklada: 600 izvodov

Tiskano v Sloveniji

Ljubljana, 2023

**Vse informacije o knjigah založbe Družina
najdete na spletni strani: www.druzina.si**

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

821.111(417)-94
616-006-052(092)
27:616-006

GALLAGHER, Michael Paul

Podarjeni čas : življenje v zadnjih stopnjah raka in beležke na tej poti /
Michael Paul Gallagher ; [prevod Klementina Logar ; spremna beseda
Metka Klevišar]. - 1. izd. - Ljubljana : Družina, 2023

Prevod dela: Into extra time : living through the final stages of cancer
and jottings along the way

ISBN 978-961-04-0985-4

COBISS.SI-ID 146036227